

RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON

OTSUS

Vaidlustusaja number	89-24/-
Otsuse kuupäev	07.06.2024
Vaidlustuskomisjoni liige	Ulvi Reimets
Vaidlustus	Delfi Meedia AS-i vaidlustus Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutuse riigihankes „XXVIII laulu- ja XXI tantsupeo „ISEOMA“ piletimüügi teenus“ riigihanke alusdokumentidele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, Delfi Meedia AS, esindajad vandeadvokaat Erki Fels ja vandeadvokaadi abi Gregor Saluveer Hankija, Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus, esindaja vandeadvokaadi abi Ringo Heidmets
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS¹ § 197 lg 1 p-i 5 ja § 198 lg 2 alusel

1. Rahuldada Delfi Meedia AS-i vaidlustus osaliselt ja kohustada Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutust viima vastavusse õigusaktidega ettenähtud nõuetega „HD alusdokument“ p-id 6.3.1., 6.3.2., 6.3.3.(osaliselt) ja 5.2.2.
2. Mõista Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutuselt Delfi Meedia AS-i kasuks välja tasutud riigilõivust 560 eurot ja lepinguliste esindajate kulud 2625 eurot (käibemaksuta).
3. Mõista Delfi Meedia AS-ilt Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutuse kasuks välja lepingulise esindaja kulud 180 eurot (käibemaksuta).

EDASIKAEBAMISE KORD

Otsuse peale võib esitada kaebuse halduskohtule kümne päeva jooksul otsuse avalikult teatavaks tegemisest arvates (halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1).

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (RHS § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus (edaspidi ka Hankija) viib läbi väikehanget (CPV kood: 79952100-3 (kultuurisündmuste organiseerimisteenused)) „XXVIII laulu- ja XXI tantsupeo „ISEOMA“ piletimüügi teenus“ (edaspidi Riigihange).

¹ Riigihangete seadus

2. 08.05.2024 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) Delfi Meedia AS-i (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus riigihanke alusdokumentidele.

Vaidlustaja palub kohustada Hankijat viima õigusaktidega kooskõlla järgmised tingimused:

- „HD alusdokument“ (edaspidi HD) p 6.3.1 - sündmusel kohapealsel piletikontrolli läbiviimise eelnev kogemus;
- HD p 6.3.2 - sündmusel koha peal sündmuse päeval paberpiletite müümise eelnev kogemus;
- HD p 6.3.3 - füüsilised piletimüügipunktid paberpiletite müümine 23 asukohas;
- HD p 5.2.2 - kõikide pakkumuste tagasilükkamise alus.

10.05.2024 otsusega vaidlustuskomisjon rahuldab Vaidlustaja taotluse ja peatas Riigihanke.

3. Vaidlustuskomisjon teatas 15.05.2024 kirjaga nr 12.2-10/89 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 20.05.2024 ja neile vastamiseks 23.05.2024.

Vaidlustuskomisjoni poolt määratud esimeseks tähtpäevaks esitas täiendavad seisukohad Vaidlustaja, teiseks tähtpäevaks Hankija.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

4. Vaidlustaja, **Delfi Meedia AS**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

4.1. Hankija on kehtestanud neli pakkumuste hindamise kriteeriumit, millest kolm on kvaliteedikriteeriumid. Maksumuse ehk vahendustasu eest on võimalik saada 33 punkti, ülejäänud punktid jagunevad kvaliteedikriteeriumidele. Kvaliteedikriteeriumidest on võimalik saada maksimumpunktid ainult ühel ettevõtjal, AS-il Piletilevi Group (edaspidi Piletilevi). Kuna Hankija on sätestanud äärmiselt madala maksimaalse vahendustasu, mille pakuvad tõenäoliselt kõik pakkujad, on selge, et Riigihange on suunatud ühele ettevõtjale – samale, kes on teenust osutanud eelmistel laulu- ja tantsupidudel.

Riigihange jääb alla lihthanke piirmäära, mille tõttu kohalduvad RHS §-s 3 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtted.

4.2. HD p 6.3.1. (edaspidi Kriteerium 1)

Kriteeriumis 1 hinnatakse sündmusel kohapealse piletikontrolli läbiviimise eelnevat kogemust. Maksimumpunktid (33 punkti) saab siis, kui pakkumuses nimetatud konkreetset sündmust külastas ühe päeva jooksul vähemalt 50 000 külastajat ja kus kasutati kõikide külastajate sündmuse alale sisenemisel piletite/kutsete skaneerimist (HD p 6.3.1). Sealjuures peab sündmus olema toimunud viimase 3 aasta jooksul (HD Lisa 2 p 1.2).

Üleüldse on selliseid sündmusi, kui arvata välja laulu- ja tantsupeod, toimunud Eesti Vabariigi ajaloo jooksul alla 10.² 2022 toimunud Rammsteini kontserti külastas 65 000 inimest –

² Veebis: <https://www.tv3.ee/3-portaal/muusika/suur-ulevaade-valismaa-artistid-kelle-kontserdid-on-estlaste-seas-labi-aegadekoige-popimad-olnud/>.

kontserdile müüs pileteid Piletilevi.³ 2023 The Weeknd kontserti külastas 55 000 külastajat – kontserdile müüs pileteid Piletilevi.⁴

Eelmises samas riigihankes, mille Hankija tühistas pärast pakkumuste esitamist, oli nõutud kogemus 25 000 piletit, kusjuures lubatav oli, et piletid on müüdud ürituse sarja jooksul, mitte et ühe päeva jooksul peab külastajate arv olema 25 000 (lisa 2, p 3.1). Vaidlustajale teadmata põhjustel tühistas Hankija eelmise riigihanke, milles oli konkurents tagatud ning milles oli maksimaalsetele punktidele võimalik konkureerida ka Vaidlustajal. Uues riigihankes on võimalik saada maksimumpunktid, kui külastajate arv on ühe päeva jooksul kaks korda suurem, kui eelmises riigihankes kogu ürituste sarja jooksul. Selliseid referentse on Eestis ainult Piletilevil.

Hankija ei tohi seada hankelepingu eset silmas pidades põhjendamatuid tingimusi, mis välistavad ausa ja läbipaistva konkurentsi või on mõistliku põhjendusega piiravad.⁵ Hanketingimus ei tohi minna kaugemale, kui riigihankes taotletava eesmärgi saavutamiseks on mõistlikult vajalik.⁶ Kriteerium 1 ei ole objektiivselt põhjendatud ega Riigihankes taotletava eesmärgi saavutamiseks mõistlikult vajalik. Eestis on vähemalt 6 piletimüügiteenuse osutajat, kes kõik võiksid kõnealust teenust osutada. Kriteerium 1 on seega ebaproportsionaalne ja vastuolus RHS § 3 p-dega 1-3 (ebaproportsionaalne ja vastuolus konkurentsi efektiivse ärakasutamisega).

Hindamise kriteeriumid peavad aitama välja selgitada majanduslikult soodsaima pakkumuse (RHS § 85 lg 1). Kuigi kõnealuses riigihankes kohalduvad üksnes riigihanke korraldamise üldpõhimõtted, ei ole põhjust, miks seda üldreeglit ei saa analoogia korras rakendada väikehanke hindamise kriteeriumide õiguspärasuse hindamisel.

Kriteerium 1 ei näita pakkumuse majanduslikku soodsust. Euroopa Kohus on selgitanud, et õigusvastane on hindamise kriteerium, mille eesmärk ei ole majanduslikult soodsaima pakkumuse väljaselgitamine, vaid mis seondub sellega, kuivõrd sobivaks peetakse potentsiaalseid pakkujaid lepingu täitmiseks.⁷ Pakkumuse majanduslikku soodsust ei näita ettevõtja poolt minevikus täidetud lepingud.⁸ Varasem kogemus puudutab pakkuja sobivust täita hankelepingu ning ei ole käsitatav pakkumuse hindamise kriteeriumina.

Pakkumuste hindamise eesmärk on leida majanduslikult soodsaim pakkumus, mida saab teha üksnes pakumusi, mitte pakkujaid hinnates. Pakkujate sobivuse hindamine toimub kõrvaldamise aluste puudumise ja kvalifitseerimise tingimustele vastavuse kontrollimisel. Kriteerium 1 sobib oma olemuselt üksnes kvalifitseerimise tingimuseks, kuid ka sellisel juhul oleks tingimus õigusvastane, kuna ei tagaks konkurentsi.

4.3. HD p 6.3.2. (edaspidi Kriteerium 2)

³ Veebis: <https://www.piletilevi.ee/est/uudised/uudised/rammstein-muugil-viimased-piletid-07-07-2022/>.

⁴ Veebis: <https://www.piletilevi.ee/est/uudised/uudised/the-weeknd-kontserdi-kulastaja-meelespea-11-08-2023/>.

⁵ TlnHKO 3-20-582, p 12.

⁶ VAKO 34-19/206183, p 15.

⁷ EKO C-532/06, p 30; EKO C-199/07, p 54.

⁸ EKO C-315/01, p-d 65—67.

Kriteeriumis 2 hinnatakse sündmusel koha peal sündmuse päeval paberpiletite müümise kogemust. Maksimumpunktid saab siis, kui pakkumuses nimetatud konkreetset sündmusel müüdi ühe päeva jooksul pakkuja piletimüügiseadmetest koha peal kassadest külastajatele vähemalt 3000 paberpiletit (HD p 6.3.2).

Kriteerium 2 on õigusvastane sarnastel põhjustel, mis Kriteerium 1, see on kehtestatud pakkuja varasemale kogemusele, mitte pakkumusele. Lisaks on sellest kriteeriumist võimalik saada maksimumpunktid ainult Piletilevil. Vaidlustajale ei ole teada ühtegi teist üritust peale laulupeo, kus oleks koha peal kassadest müüdud rohkem kui 3000 paberpiletit. Seetõttu on ka Hankija ainus näide sobivast sündmusest laulupeo kontsert (vt HD Lisa 2 p 1.2 allmärkus: „Hankija loeb sündmuse üheks kindlaks asukohaks ühte kindlat sündmust kindlal päeval (nt Tallinna lauluväljakul laulupeo kontsert kuupäeval xx.xx.xxx.“). Sarnaselt Hankijaga ei oska ka Vaidlustaja tuua mis tahes muud sobivat näidet.

Kõnealune kriteerium ei arvesta ka asjaoluga, et paberpiletite müük moodustab tänapäeval mis tahes ürituse puhul kogu piletite müügist marginaalse osa. See tähendab, et kriteerium ei ole kookskõlas RHS § 3 p-ga 2, mille kohaselt kõik riigihanke kriteeriumid peavad olema riigihanke eesmärgi suhtes proportsionaalsed, asjakohased ja põhjendatud. Vaidlustaja 2023—2024 aastate kolmel suurüritusel moodustas veebist ostetud piletite osakaal 96—99% kogu piletite müügist, sealjuures on tegemist kolme erineva sihtrühmaga üritusega (Ivo Linna juubelüritus – 97% veebist, motoelamus TRIXS 2023 – 96% veebist, Lotte ja kadunud jõuluvana etendused – 99% veebist). Veel enam on kriteerium asjakohatu käesolevas riigihankes, kuna 2019. aasta üldlalupeol osteti kõik piletid eelmüügist ära ja väravas asunud kassadest ühtegi piletit ei müüdud.⁹ Täiesti põhjendamatu on seega hinnata pakkumusi sel alusel, milline on pakkuja kogemus paberpiletite müümisel kassadest ning veel enam sellises mastaabis (3000 tükki).

Tähtsust ei oma see, et Kriteeriumi 2 eest on võimalik saada üksnes 3 punkti. Isegi kui teistel ettevõtjatel oleks võimalik saada Kriteeriumides 1 ja 3 maksimumpunktid (mida neil ei ole võimalik saada), saaks Kriteerium 2 määravaks selles, kelle pakkumus osutub Riigihankes edukaks.

Hankija on määranud maksimaalseks vahendustasuks 1,0 eurot (HD p 3.3.1). Eelmises, tühistatud riigihankes oli maksimaalne vahendustasu 1,5 eurot (lisa 2, p 6.1.1). See 1,0 euro suurune vahendustasu hõlmab endas kõiki teenuseid, personali, seadmeid ja muid kaasnevaid kulusid (HD p 3.3.1).

Näiteks peab tagama tehnilise toe iga tööpäev kl 10—17 (HD Lisa 2, p 2.3), kliendisuhtluste eelmüügi, etenduste ja kontsertide ajal ning järgselt (HD Lisa 2, p 2.8), tagama 19 müüjat (HD Lisa 2, p 2.12), tagama vajalikud seadmed ja infokandjad (HD Lisa 2, p 2.13), tagama abipersonali olemasolu (HD Lisa 2, p 2.15), reklaamima sündmust nii müügikeskkonnas kui tavapärastel reklaamipindadel (HD Lisa 2, p 2.19) ja palju muud. Vaidlustaja on valmis kõiki neid lisateenuseid pakkuma, kuid lepingu laia ulatuse tõttu on selge, et kõik pakkujad pakuvad maksimaalse vahendustasu 1,0 eurot (või vähemalt sinna lähedale). Vastupidisel juhul ei ole lepingust võimalik üldse kasumit teenida. Seetõttu saavadki otsustavaks

⁹ Veebis: <https://2023.laulupidu.ee/uudised/laulupeo-piletite-muuk-on-loppenud-rohkem-uusi-pileteid-ei-muuda/>.

kvaliteedikriteeriumid. Samas kvaliteedikriteeriumide eest on võimalik maksimaalsed punktid saada ainult Piletilevil.

4.4. HD p 6.3.3. (edaspidi Kriteerium 3)

Kriteeriumis 3 hindab Hankija füüsiliste piletimüügipunktide olemasolu paberpiletite müümiseks. Maksimaalsed punktid on võimalik saada, kui pakkujal on müügipunkt 23 erinevas Hankija poolt loetletud Eesti asukohas (HD p 6.3.3).

Kriteerium 3 on õigusvastane sarnastel põhjustel, miks on õigusvastane Kriteerium 2. Füüsiliselt müüakse väga marginaalne osakaal piletitest ning laulu- ja tantsupeo puhul ei ole ohtu, et piletid jäetakse eelmüügist ostmata. Seega ei saa kuidagi olla põhjendatud, et lausa kolmandik punkte antakse füüsiliste piletimüügipunktide olemasolu eest. Kõikides nendes asukohtades, mis Hankija on HD p-s 6.3.3. loetlenud, on piletimüügipunkt olemas vaid Piletilevil, kes müüb oma pileteid ka Circle K tanklates.

Hankija asukohavalik on liigne ja suvaline. Eelmises, tühistatud riigihankes piirduti 18 asukohaga (lisa 2, p 3.2.1), seekord on lisatud 5 asukohta juurde. Loetletud asukohtade hulgas on nt rahvaarvu poolest 31. suurim linn Tõrva, 25. suurim linn Põltsamaa, 23. suurim linn Türi, 19. suurim linn Põlva, kui aga loetelust on teiste hulgas jäetud välja 5. suurim linn Kohtla-Järve, 13. suurim linn Keila, 17. suurim linn Saue ja 18. suurim linn Elva.

4.5. HD p 5.2.2.

Hankija on endale võtnud õiguse lükata tagasi kõik pakkumused „omal initsiatiivil igal ajahetkel menetluse kehtetuks tunnistada seda põhjendamata“ (HD p 5.2.2). See tagasilükkamise alus on vastuolus läbipaistvuse põhimõttega (RHS § 3 p 1).

Seega võtab Hankija omale HD p-ga 5.2.2 alusel õiguse ilma mis tahes põhjuseta lükata kõik pakkumused tagasi – või vähemalt põhjusel, mida Hankija ei taha ettevõtjatele põhjusel või teisel teatavaks teha. Hankemenetluses kehtib põhimõte, et kõik pakkumused võib tagasi lükata RHADis sätestatud alusel, mis on objektiivne ja mittediskrimineeriv (RHS § 116 lg 1 p 2). Kuigi nimetatud säte ei kehti alla lihthanke piirmäära jäävas riigihankes, ei saa mis tahes riigihankes kõikide pakkumuste tagasi lükkamine olla põhjendamatu, kuna see avab ukse korraldada riigihankeid nii kaua, kuni edukaks osutub tema soovitud ettevõtja.

4.6. Vaidlustaja esitas täiendavad seisukohad.

4.6.1. Hankija hankekorra¹⁰ p-i 18 järgi: „*Väikehanke läbiviimisel tagatakse RHS §-s 3 sätestatud üldpõhimõtetest kinnipidamine, sealhulgas peab rahalisi vahendeid kasutama säästlikult ja otstarbekalt, tagades konkurentsi korral erinevate pakkumuste võrdlemise teel parima võimaliku hinna ja kvaliteedi suhte.*“

Kuigi RHS §-st 85 lähtumine ei olnud seadusest tulenevalt kohustuslik, on Hankija teinud nendest põhimõtetest lähtumise endale kohustuslikuks hankekorra kaudu. Viidatud hankekorra punkti sisu kattub olemuselt RHS § 85 lg-tes 1 ja 3 sätestatud põhimõtetega, et Hankija selgitab eduka pakkumuse välja pakkumuse majandusliku soodsuse alusel, mis tähendab parima hinna ja kvaliteedi suhet. Seega kohaldub kogu Euroopa Kohtu praktika,

¹⁰ Veebis: <https://sa.laulupidu.ee/sa-uldinfo/avalik-teave/avalikud-dokumendid/>.

mille järgi ei näita pakkumuse majanduslikku soodsust ettevõtja poolt minevikus täidetud lepingud ega mis tahes muud nõuded pakkuja isikule.¹¹

Hankekorra p-i 1 järgi on Hankija kohustatud hankekorrast lähtuma. Hankija ei saanud seega sätestada hindamise kriteeriume, milles antakse punkte pakkuja varasema kogemuse eest. Need ei näita midagi pakkumuse kvaliteedi kohta, mida on Hankija hankekorra järgi kohustatud hindama ja võrdlema.

4.6.2. Isegi juhul kui Hankija hankekord ei kohustaks teda võrdlema pakkumuste kvaliteeti, vaid üksnes riigihanke korraldamise üldpõhimõtteid, ei oleks Kriteeriumid õiguspärased. Erinevalt Hankija poolt väidetust ei ole üldpõhimõtetega kooskõlas see, et Riigihankes antakse teadvalt põhjendamatu eelis ühele ettevõtjale.

Hankija ei vaidle vastuses vaidlustusele vastu, et kvaliteedikriteeriumidest on võimalik saada maksimumpunktid üksnes Piletilevil. Vastupidi, Hankija näib seda teadvat ja aktsepteerivat, kuna Hankija on sätestanud nii Kriteeriumis 1 (50 000 skaneeritud piletit) kui ka Kriteeriumis 2 (3000 müüdud paberpiletit kassast) arvnäitajad just laulupeo järgi.¹² Selle ürituse puhul on piletimüügiteenuse osutaja olnud Piletilevi.

Vaidlus ei puuduta seda, kas laulu- või tantsupidu on oluline. Vaidlus puudutab seda, kas Hankija saab teadvalt suunata sellise olulise ja suure maksumusega lepingu ühele ettevõtjale, kuigi turul on võimalikke teenuseosutajaid veel.

Vaidlustaja ei arva, et ainsaks hindamise kriteeriumiks peab olema maksumus. Vaidlustaja soovib, et Riigihankes ei eelistata põhjendamatult ühte teenuse osutajat. See, et kõik praegused kvaliteedikriteeriumid on õigusvastased, ei tähenda seda, et vaidlustuse rahuldamise korral on Hankija kohustatud piirduma üksnes maksumusega. Hankijal on võimalik koostada uued kvaliteedikriteeriumid.

Eeldus on, et kui Hankija ei sõlmi lepingut Piletileviga, siis läheb midagi valesti.¹³ See eeldus on ebaõige. Piletikontrolli läbiviimise võimekus ei sõltu sellest, milliseid üritusi on ettevõtja varem teinud, vaid milline on tema tarkvara ning kui palju on skännereid, skännijaid ja väravaid.

Põhjendamatu eelise andmine on õigusvastane isegi siis, kui eelis seisneb ühes lisapunktis.

Kui pidada õiguspäraseks, et kvaliteedikriteeriumides on võimalik maksimumpunktid saada vaid eelmisel teenuse osutajal, ei saa ka tulevikus keegi peale Piletilevi sellele lepingule konkureerida. Isegi juhul kui Piletilevist lahkuksid homme kõik töötajad ning Piletilevi müüks maha kogu oma intellektuaalse omandi, on endiselt Piletilevi see, kes saab riigihankes kõige enam punkte, kuna punktid antakse juriidilisele isikule, mitte pakkumusele.

¹¹ EKo C-532/06, p 30; EKo C-199/07, p 54; EKo C-315/01, p-d 65—67.

¹² Hankija vastus vaidlustusele, p-d 16 ja 28.

¹³ Hankija väidab vaidlustuse vastuse p-s 9: „Mõeldamatu oleks katastroof, kui laulu- ja tantsupeo toimumine satuks ohtu pakkuja võimetuse tulemusena üldse või piisavas mahus piletikontrolli läbiviimiseks lühikese aja jooksul.“

4.6.3. Hankija põhjendustes esineb oluline loogikaviga. Jah, piletisüsteemide töökindlus aitab vähendada tõrgete riski. Ometigi ei hinda Hankija Kriteeriumis 1 pakkuja tarkvara, vaid pakkuja varasemat kogemust. Kriteerium 1 on sellisel kujul ilmselgelt ebaproportsionaalne. Proportsionaalsuse põhimõte eeldab, et kriteerium on sobiv ja vajalik. Abinõu on sobiv, kui see soodustab eesmärgi saavutamist.¹⁴ Abinõu on vajalik, kui taotletavat eesmärki ei ole võimalik saavutada mõne teise, vähem koormava abinõuga.¹⁵

Kui Hankija eesmärk on vähendada tehnika tõrgete riski, nagu ta väidab, ei ole Kriteerium 1 selleks sobiv ega vajalik. Pakkuja varasem kogemus ei ütle midagi tarkvara võimekuse kohta. Kui Hankija jaoks on oluline hästi toimiv tarkvara, on tal võimalik sätestada selged nõuded tehnikale, mis peab kõikidel pakkujatel olema, või alternatiivselt tarkvara võimekust hinnata. Mõlemal juhul oleks tagatud suurem konkurents ning hindamise kriteeriumid taotleksid ka päriselt seda eesmärki, mida Hankija väidab taotlevat.

Piletikontrolli läbiviimise võimekus ei sõltu sellest, milliseid üritusi on ettevõtja varem teinud, vaid millised on tema protsessid, milline on tarkvara, kui palju on skännereid, skännijaid, turvamehi ja väravaid, milline on parkimise korraldus, kui suur on tualettide arv, kui korralik on sündmuse ala toitlustus jmt. Seda on Vaidlustajale kinnitanud mitme suurürituse korraldaja Thors Production (lisa 1). Muuhulgas selgitab produktsioonifirma, et järjekordade põhjuseks võib olla inimlik eksimus.

Unibet Arena selgitab, et kõige olulisem tegur järjekordade tekkimisel on rahvamassi enda käitumine (lisa 2). Ka Vaidlustaja enda kogemuse järgi on 99% järjekordadest põhjustatud külastajate enda käitumisest, mitte tehnika tõrkest – kes on piletit kortsutanud, kes hakkab piletit otsima alles väravas ning ei leia seda üles, kes ei ole mõelnud läbi, kas tal on kaasas keelatud asju (nt klaastaara). Samal põhjusel on ka Piletilevi 2019 laulu- ja tantsupeo jaoks teinud külastaja meelepea, kus palutakse nt pileti ette ostmist, pileti salvestamist nutiseadmesse, koti eelnevat läbi vaatamist, jalgrataste parklasse jätmist, vihmavarjude koju jätmist jmt.¹⁶

Lisaks selgitab Unibet Arena, et oluline on korraldaja kommunikatsioon, programmi ajastamine, protsessid sisenemisel (milline on lüüsisüsteem, kuidas jõuab rahvas sissepääsudeni, turvatöötajate tööprotsess), tehnika, inimeste koolitus, piletite kiire leitavus/avatavus (lisa 2).

Mõlema ettevõtja selgituse taustal on selge, et tõrgeteta teenuse tagavad tugevad protsessid ja töökindel tehnika, mitte teenusepakkuja varasem kogemus.

Hankijal oleks võimalik hinnata protsessikirjeldust, tehnika võimekust, töötajate arvu jpm, kuid on otsustanud kõige rohkem konkurentsi piirava lahenduse kasuks – hinnata lihtsalt varasemat kogemust, mis tegelikult pakkumuse kvaliteeti ei taga. Kui ka Vaidlustajal oleksid maailma parimad skännerid, tarkvara, sadu kordi auditeeritud tööprotsessid, igapäevased koolitused töötajatele jne, ei oleks Vaidlustajal võimalik saada Kriteeriumis 1 maksimumpunkte. Küll aga saab garanteeritult maksimumpunktid Piletilevi ning seda olenemata sellest, kuidas nad on kavandanud tagada hankelepingu kvaliteetse täitmise.

¹⁴ RKPJKo 3-4-1-1-02, p 15.

¹⁵ RKPJKo 3-4-1-28-12, p 25.

¹⁶ Veebis: <https://www.piletilevi.ee/est/uudised/uudised/laulu-ja-tantsupeo-kulastaja-meelespea-02-07-2019/>.

Isegi kui pakkuja varasem kogemus tagaks seda, et laulupidu hakatakse teenindama tõrgeteta (mida see ei taga), on külastajate absoluutarvu hindamine selgelt asjakohatu. Laulupeo suurkanalil avatakse hommikul korraga kolm väravat, millel igaühel on omakorda mitu sissepääsu. Kontsert algab pärastlõunal ja kestab õhtuni, kusjuures suur osa inimesi ei tule kanali alguseks, vaid hiljem.

Kogumis on selge, et Kriteerium 1 ei ole Hankija poolt taotletava eesmärgi (tagada, et inimesed saavad tõrgeteta ja sujuvalt sisse) saavutamiseks sobiv ega vajalik ning on seega vastuolus proportsionaalsuse põhimõttega (RHS § 3 p 2). Samuti on Kriteerium 1 vastuolus konkurentsi efektiivse ärakasutamise põhimõttega, kuna maksimumpunktid on põhjendamatult võimalik saada vaid ühel pakkujal (RHS § 3 p 3).

4.6.4. Hankija ei vaidle vastu, et vaid Piletilevil on võimalik saada Kriteeriumist 2 maksimumpunktid. 2023. aastal toimus noorte laulupidu, mida ei saa ühele võrrelda hankelepingu esemeks oleva üldlaulupeoga. Pole põhjust arvata, et sel üldlaulupeol müüakse kassast ühtegi piletit.

Isegi kui eeldada, et kassadest müüakse pileteid, ei ole Kriteerium 2 proportsionaalne. Hankija selgitab, et „kohapealne piletimüük on ligipäasetavuse tagamiseks kõikidele külastajatele, sest pileteid peavad saama soetada nii pangakaardiga kui ka sularahas ostjad, kellel ei ole ükskõik millisel põhjusel kas oskusi või tehnilist valmisolekut või võimalusi või soovi e-piletite soetamiseks“.¹⁷ Hankija selgitus ei põhjenda, millest lähtuvalt on ta teinud järelduse, et kõige paremini saab kassast müügiga hakkama ettevõtja, kes on sama teenust osutanud eelmisel laulupeol. Nagu Kriteeriumis 1, on ka Kriteeriumis 2 selline eeldus meelevaldne.

Kui Hankija soov on, et kassadest müüakse pileteid, saab ta üksikasjalikult sätestada tehnilises kirjelduses kassast müügi nõuded. Samuti oleks Hankijal võimalik hinnata protsessikirjeldust, müüjate arvu, tugipersonali igas aknas, asendusterminalide olemasolu vmt. Vaidlustajal ei ole mingit probleemi müüa kassast pileteid täpselt sellisel viisil, nagu Hankija soovib, aga Vaidlustajal ei ole sellegipoolest võimalik selles kriteeriumis maksimumpunkte saada. Ainsana saab garanteeritult punktid Piletilevi, olenemata sellest, kuidas ta kassast müüki korraldama hakkab.

Kriteerium 2 ei ole Hankija poolt taotletava eesmärgi – tagada, et inimesed saavad kohapeal soetada pileteid pangakaardiga kui ka sularahas – saavutamiseks sobiv ega vajalik ning on seega vastuolus proportsionaalsuse põhimõttega (RHS § 3 p 2). Samuti on Kriteerium 2 vastuolus konkurentsi efektiivse ärakasutamise põhimõttega, kuna maksimumpunktid on põhjendamatult võimalik saada vaid ühel pakkujal (RHS § 3 p 3).

4.6.5. Üllataval kombel väidab Hankija, et „füüsilised piletimüügipunktid aitavad teenida suursündmusest teavitamise huve“. Kriteeriumi 3 selline eesmärk on läbipaistmatu ja vastuolus proportsionaalsuse põhimõttega, kuna ei ole sobiv ega vajalik. Vaidlustaja oleks valmis turundusväljundina pakkuma reklaami, aga seda pole kusagilt välja toodud. Tänapäeval ei ole mingit põhjendust, miks peaks turundust tegema läbi füüsiliste müügipunktide ja andma punkte ainult füüsiliste müügipunktide eest.

¹⁷ Hankija vastus vaidlustusele,
p 27.
8 (23)

Kui Kriteeriumil 3 on turunduslik eesmärk, nagu Hankija väidab, on selgelt tegemist ühe turuosalise õigusvastase eelistamisega. Vaidlustaja on Eesti suurim meediamaja – Piletilevil ei ole sellist turunduslikku võimekust ega ulatust. Küll aga on Piletilevil rohkem füüsilisi piletimüügipunkte, kuna ta müüb pileteid Circle K-st. Hankija on otsustanud anda punkte täpselt sellise turundustegevuse eest, millest on Piletilevil ainsana võimalik saada maksimumpunktid.

Lisaks väidab Hankija, et füüsilised piletimüügipunktid tagavad ligipääsetavust, kusjuures Hankija on valinud punktid „suuremates asumites, sest on suur vahe kas piletiostja elab väikelinnas või Tallinnas“.¹⁸ Hankija väited on vastuolulised. Vaidlustaja selgitas juba vaidlustuses, et Hankija asukohavalik on liigne ja suvaline. Hankija ei ole valinud suurimaid linnasid Eestis.

Kogumis on Kriteerium 3 ebaproportsionaalne, läbipaistmatu ja vastuolus konkurentsi efektiivse ärakasutamise põhimõttega (RHS § 3 p-d 1—3). Kuigi Kriteerium 3 on sätestatud mh turunduslikul eesmärgil – mis kuidagi loetav ei ole –, on Hankija otsustanud anda punkte vaid sellise turundustegevuse eest, milles on võimalik maksimumpunktid saada vaid Piletilevil.

4.6.6. Vaidlusaluse riigihanke puhul on tegemist väikehankega, milles „tagatakse RHS §-s 3 sätestatud üldpõhimõtetest kinnipidamine, sealhulgas peab rahalisi vahendeid kasutama säästlikult ja otstarbekalt, tagades konkurentsi korral erinevate pakkumuste võrdlemise teel parima võimaliku hinna ja kvaliteedi suhte“ (hankekord, p 18). Üldpõhimõtted kohalduvad seega täies ulatuses, mitte ei ole eesmärgiks võimalikult lühike menetlus.

Läbipaistvuse põhimõttest (RHS § 3 p 1) tulenevalt ei saa mis tahes riigihankes kõikide pakkumuste tagasi lükkamine olla põhjendatu, kuna see avab ukse korraldada riigihankes nii kaua, kuni edukaks osutub tema soovitud ettevõtja.

5. Hankija, Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus, vaidleb vaidlustusele vastu.

5.1. Alla sotsiaalteenuste riigihanke piirmäära jäävate riigihanke menetluste läbiviimine toimub järgides riigihanke üldpõhimõtteid ja Hankija kehtestatud hankekorda. Riigihanke üldpõhimõtetest ega Hankija hankekorrast ei tulene, et Hankija sätestab alla riigihanke piirmäära jäävate sotsiaalteenuste hankimisel hindamiskriteeriumid vastavalt RHS §-le 85. Järelikult ei kohaldu vaidlusalusele menetlusele RHS §-s 85 toodud hindamiskriteeriumitele sätestatud nõuded.

5.2. Väär on Vaidlustaja hinnang selle kohta, kuidas kõik pakkujad pakuvad nagunii vahendustasuks 1 euro ning tegelik konkurents toimub teiste hindamiskriteeriumite alusel, mis omakorda justkui suurendaks teiste hindamiskriteeriumite tähtsust vahendustasu omale ja muudaks teised hindamiskriteeriumid mingil moel ebaproportsionaalseks hanke eseme suhtes või oleks vastuolus riigihanke üldpõhimõtetega.

5.3. Nõuded varasemale kogemusele on põhjendatud ja proportsionaalsed ning nende õiguspärasuse kontrollimisel ei saa lähtuda üks ühele nende proportsionaalsetest arväärtustest. See tähendab seda, et kui Hankija hindab paberpiletite läbimüügiks ca 10 000

¹⁸ Hankija vastus vaidlustusele, p 36.

piletit (10% kogumahust)¹⁹, siis ei saa pidada proportsionaalseks automaatselt seda, kui paberpiletite müügiga seonduv hindamiskriteerium (füüsilised piletimüügipunktid) annaksid hindamisel just kuni 10% tulemustest.

Nimelt sätestab HD Lisa 2 p 2.19, et: „*Pakkuja peab sündmuseid/pileteid reklaamima vähemalt iseenda piletimüügikeskkonnas ja enda tavapärastel reklaamipindadel- pakkuja lisab kirjelduse tavapärastest reklaampindadest pakkumuse juurde /.../*“. See säte on otseses seoses piletimüügipunktide kriteeriumiga, sest lisaks ligipääsetavusele aitavad füüsilised piletimüügipunktid teenida suursündmusest teavitamise huve. Hankijale pole täpselt teada, kui palju võiks sellise reklaamteenuse hankimine nii pikaks ajaks nagu paberpiletite müügiperiood maksma minna, kuid ilmselgelt on see märkimisväärne.

Isegi kui külastaja füüsilisest piletimüügipunktist möödudes paberpileti ostuotsust ei langeta, jääb talle piletimüügipunktist möödudes paratamatult silma, et selline üritus on toimumas ning sealt edasi saab ta piletiostu sooritada enda jaoks sobivaimal viisil - kasvõi elektroonilisel teel. Seega teenivad Hankija sätestatud nõuded piletimüügipunktidele lisaks ligipääsetavuse huvidele ka sündmusest teavitamise huve ning on hindamiskriteeriumina põhjendatud, proportsionaalsed ning kooskõlas ka riigihanke üldpõhimõtetega.

5.4. Kuna Hankija varasema kogemuse pinnalt ostetakse üritusel kohapeal suurusjärgus kuni kolm tuhat piletit, mis on ca 3% pileтите kogumahust, on selle hindamine 3% ulatuses ilmselgelt proportsionaalne ja õiguspärane.

Sündmusel kohapealse piletikontrolli läbiviimise eelneva kogemuse hindamine on Hankija jaoks kõige tähtsam hindamiskriteerium. Võimalik, et Hankija hindab seda järgmise tantsu- ja laulupeo ajal veel suuremas mahu. Hankija jaoks on väga oluline, et pakkujal oleks varasem kogemus suursündmustel koha peal piletikontrolli läbiviimise osas ning seda huvi teenib konkurentsi soodustavalt varasema sündmusel kohapeal piletikontrolli kogemuse hindamine, lävendina sätestamine.

Varasemate laulu- ja tantsupidude ajal on esinenud ülekoormusest tingitud tõrked mobiiloperaatorite töös, mis takistavad mobiilse interneti levikut kõigil operaatoritel. See mõjutab ka piletikontrolli süsteeme, reaajas aruandlust jpm. Selle vastu aitab spetsiaalne tehnika ja varasem kogemus, mis võimaldab mobiilse internetiga seotud tõrgetest hoolimata piletikontrolliga jätkata. Kui pakkujal on väiksemal määral piletikontrolli kogemus, ei pruugi ta olla kokku puutunud niivõrd suure üritusega kaasnevate sedalaadi probleemidega, tema pakkumus saab vähem punkte, aga mitte aga ei ole automaatselt selle tõttu riigihanke menetlusest kõrvaldatud, mis teenib jällegi konkurentsi suurendamise eesmärki. Järelikult on tingimus proportsionaalne ja hädavajalik. On suur erinevus, kas pakkuja on varem korraldanud ürituse raames 5000 või 50 000 pileti kontrolli ning sellest tulenevalt omistatakse pakkumustele erinevad punktid.

5.5. Madalaima hinnaga pakkumuse puhul realiseeruks tõenäoliselt olukord, kus Hankija võib saada vähese kogemusega teenusepakkuja sündmuse väravates piletikontrolli- ja piletimüügi teeninduse korralduse vaates ja tõenäoliselt väheneks ka paberpiletite kättesaadavus. Selline olukord tõstab Hankija jaoks teenusega kaasnevad riskid väga kõrgele.

¹⁹ Siinkohal on oluline välja tuua, et vaidlustaja kogemus veebilehtide osakaalu osas (vaidlustuse p 3.13) on kordades erinev hankija varasemast kogemusest, mille kohaselt müüakse vähemalt 10% piletitest paberpiletitena.

Hankija peab hindama korraldusega kaasnevaid kõiki riske. Hankija hindab varasemat kogemust ja teenusele ligipääsetavust väärtuspunktidenä, mis on omakorda suhtes piletimüügi vahendustasu hinnakomponendiga.

Põhiraskus selle piletimüügi teenuse puhul ei ole mitte piletimüügi korraldamisel e-piletite müümisel 6 kuu jooksul enne sündmust, vaid suured riskid kaasnevad piletite väravakontrolli ja paberpiletite müügi töökindluse tagamisel sündmuse päeval sündmuse väravates.

Laulu- ja tantsupeol toimub kuus piletitega etendust ja kontserti. Neli tantsupeo etendust ja kaks laulupeo kontserti. Igal tantsupeo etendusel on pealtvaatajaid u 10 000. Laulupeo avakontserdile on oodata u 30-40 000 pealtvaatajat ning laulupeo suurkanterdile üle 50 000 pealtvaataja. Tegu on suurima väliüritusega Eestis ning piletioetjaid on kokku üle 100 000. Kokku on prognoositud piletite läbimüük üle 2 miljoni euro ning ainuüksi suurima kontserdi – laulupeo suurkanterdi – läbimüük on suurusjärgus 800 000 eurot.

5.6. Hankija küsib eelneva kogemusena pakkujalt viimase kolme aasta jooksul eelnevat piletikontrolli teeninduse kogemust ning hindab seda väärtuspunktidenä. Hankija on olnud nimetatud tingimuse esitamisel paindlik ja ei ole ära määranud täpset piletikontrolli teenuse mahtu (nt fikseerinud kvalifitseerimistingimuses piletikontrollis 50 000 külastust päevas), vaid on andnud võimaluse osaleda vähesemat kogemust omavatel isikutel riigihanke menetlusel kogudes väärtuspunkte 0-33 vastavalt külastajate piletikontrolli teenindamise arvule. Hankija peab hindama teenuse saamiseks pakkuja tehnilist ja kutsealast suutlikkust. Hankija hinnangul on parim viis seda hinnata just väärtuspunktidega.

Eelneva kogemuse osas on Hankija määranud 3-aastase sündmuse referentsi vahemiku põhjusel, et 5-aastase tähtaja osas jääks see Covid-19 pandeemia aegadesse, millal suursündmuse ei saanud toimuda.

Piletikontrolli osas, laulu- ja tantsupeo ala väravates, on laulupidu üks suurim välisündmus Eestis, mille raames tuleb lühikese aja jooksul teenindada suurkanterdi ajal mõne tunni jooksul üle 50 000 külastaja, tagades nende tõrgeteta pääs lauluväljakule. Sellest tulenevalt tagab piletisüsteemide töökindlus ning süsteemne toimimine kvaliteetse ning kiire ja tõrgeteta klienditeeninduse, vältides võimalikke tõrkeid väravates, inimmassidele segadust tekitavaid ummikuid sündmusel, rüselusi, pahameelt jms. On väga suur vahe, kas piletimüügiteenust pakkuv ettevõtja on teenindanud ühe päeva jooksul piletikontrollis 300 külastajat sündmuse väravas või 50 000 külastajat.

Hankija on koostanud Riigihanke nii, et kõik saavad, enda varasemat kogemust arvestades, hankes osaleda ja vastavalt enda teenuse ja varasema kogemuse osas hankes konkurentsi pakkuda. Sellega riskib täna Hankija teenusepakkuja leidmisel ja on arvestanud asjaoluga, et kõikides hindamiskriteeriumites sätestatud puhkudel ei pruugi olla pakkujal maksimaalset teenuse kogemust.

Hankija analüüsis põhjalikult ja korduvalt ka teenusega kaasnevaid riske ning leidis, et elektrooniliste piletimüügi referentsid ei maanda sündmusel kohapealse teenusega kaasnevaid ning käesolevas vastuses korduvalt kirjeldatud riske. Varasemas hankes oli küsitud varasemat e-piletite läbimüügi arvu, kuid uues hankes seda enam küsitud ei ole. Tõenäoliselt 6 kuu vältel suudavad kõik turul tegutsevad piletimüügiplatvormid väljastada e-pileteid 100 000 tükki. Käesolevas Riigihankes on rõhuasetus ja riskid kirjeldatud peo väravas piletite kontrolli ja

kohapealse müügi teenuse tagamisel ja varasema kogemuse hindamisel.

5.7. Suur vahe on kas kohapeal sündmuse ajal lühikese aja jooksul on teenusepakkuja müünud 30 piletit või nagu laulupeo puhul ligikaudu 3000 piletit. Teenusepakkuja eelnev kogemuse hindamine on äärmiselt oluline kriteerium.

Kohapealne piletimüük on ligipääsetavuse tagamiseks kõikidele külalistele, sest pileteid peavad saama soetada nii pangakaardiga kui ka sularahas ostjad, kellel ei ole ükskõik millisel põhjusel kas oskusi või tehnilist valmisolekut või võimalusi või soovi e-piletite soetamiseks, sh välismaalt saabuvad külastajad.

2019. aasta laulupeo peakontserdil lõpetati järkjärgult piletimüük sh peo väravates kohapealsetest kassadest, sest laulupeo mahutavuse kriitilised piirid olid operatiivstaabi hinnangul ületatud. Samas 2023. aastal laulupeo kontserdil müüdi kohapealsetest kassadest 2629 paberpiletit. Paberpiletite arv oleks olnud ka 2023. aastal kindlasti suurem, kui ei oleks tekkinud laulupeo ajal äärmuslikke ilmaolusid ja mis väljendus kohaselt ka piletimüügi tempo languses ning vaatamata äärmuslikele ilmaoludele, oli ikkagi piletiostu huvi ääretult suur ja piletiostjaid kohapealsetest kassadest tuhandeid. Tuginedes 2023. aasta kogemusele, prognoosime 2025. aastal laulupeo kontseri puhul kohapeal kassadest müümist ca 3000 paberpiletit.

Hankijal on vaja paberpiletite kohapealset müüki ja see on Hankija kui sündmuse korraldaja otsustada. Kohapealne piletimüük on ligipääsetavuse tagamiseks kõikidele külalistele, sest pileteid peavad saama soetada nii pangakaardiga kui ka sularahas ostjad.

Hankija hindab paberpiletite varasemat kohapealset müügikogemust maksimaalselt kolme väärtuspunktina, mis Hankija hinnangul on proportsioonis hankes kogu väärtuspunktide 100-punktilise skaala arvestuses. Tuginedes 2023. aasta kogemusele, prognoosime 2025. aastal laulupeo kontseri puhul kohapeal kassadest müümist ca 3000 paberpiletit.

Aasta 2024 alguses korraldatud sama teenusele hanke puhul kõige kõrgemaks piletimüügi vahendustasuks pakuti 0,60 euro senti ühe pileti kohta ja teised pakkumused olid kõik sellest mitu korda soodsama vahendustasuga ühe pileti kohta. Seega ei ole õige Vaidlustaja väide, et kõik pakkujad pakuvad 1 euro ligidale hinda. Lähtudes eeltoodust, on Hankija kehtestanud pakkujatele maksimum vahendustasu hinnaks 1 eurot pileti kohta. Pakkujate poolt esitatud ühe pileti vahendustasu hind mõjutab oluliselt väärtuspunktide kogusummat, millele lisanduvad Hankija poolt küsitud eelnevate kogemuste väärtuspunktid turul vastava teenuse pakkumisel.

Pakkuja füüsiliste piletimüügipunktide arv võib mõjutada vahendustasu suurust. See tähendab, et sellel pakkujal kellel on rohkem müügipunkte võib tekkida olukord kus vahendustasu võib kujuneda suuremaks kui sellel pakkujal, kellel füüsilisi müügipunkte on vähem või puuduvad üldse. Sellisel näitel on väärtuspunktidega hindamine vajalik, et selgitada välja teenuse pakkumise suutlikkuse ja ka piletimüügi vahendustasu omavaheline suhe. Seega ei saa jällegi hinnata piletitteenust, vaid piletimüügi vahendustasu ehk madalaima hinna kaudu, sest teenuse suutlikkus ja sellega seonduv kulu pakkujatel on erinev, mis väljendub ka piletimüügi vahendustasu suurusel.

5.8. Hankija on otsustanud hinnata füüsiliste piletimüügipunktide olemasolu väärtuspunktidega, mis peaks looma veelgi soodsamad tingimused kõigile teenusepakkujatele Riigihankes osalemiseks ka juhul, kui neil puudub võimekus kõigis Hankija nimetatud punktides füüsilise paberpiletite müügi korraldamiseks.

Piletimüügipunktid paberpiletite müümisel on ligipääsetavuse tagamiseks kõikidele külastajatele, sest pileteid peavad saama soetada nii pangakaardiga kui ka sularahas ostjad, kellel ei ole ükskõik millisel põhjusel kas oskusi või tehnilist valmisolekut või võimalusi või soovi e-piletite soetamiseks.

Hankija asukohad on valitud üle Eestilise kattuvusena ja maakonna tõmbekeskuste järgi. Lisaks suuremates linnades tagavad mitmed piletimüügikohad taas ligipääsetavuse vaadet, sest on suur vahe kas piletiostja elab väikelinnas või Tallinnas, mille suurused nii maa-alalt kui ka inimeste arvult on drastiliselt erinevad. Sellest tulenevalt on müügipunktide arv suuremates asumites rohkearvulisemalt vajalik.

5.9. Vaidlusaluses väikehankes ei saa omistada Hankijale kohustusi ja reegleid, mis ei tulene seadusest ega pole proportsionaalsed. Väikehanked tuleb läbi viia Hankija jaoks võimalikult väikese aja- ja ressursikuluga, et menetluse läbiviimise kulud ei muutuks ebaproportsionaalseks võrreldes hangitava esemega.

5.10. Hankija esitas täiendavad seisukohad.

5.10.1. Vaidlustaja viidatud hankekorra punkt on olulises osas laiem, sätestades: „*tagades konkurentsi korral erinevate pakkumuste võrdlemise teel parima võimaliku hinna ja kvaliteedi suhte*“. Hankijalt ei saa nõuda kunstlikult konkurentsi tekitamist, st Hankijale ei saa ette heita, et turul tegutsevadki erineva võimekusega teenusepakkujad, kes kõik võivad olla teenuse pakkumisest huvitatud, kuid kes suudavad seda teenust pakkuda erineval tasemel. Hankekorrast võib üheselt aru saada selliselt, et parima hinna ja kvaliteedi suhet rakendatakse hindamisel üksnes konkurentsi korral. Hankekorrast ei ole võimalik aru saada selliselt, et hindamiskriteeriumina parima hinna ja kvaliteedi suhte hindamise nõue oleks imperatiivne.

5.10.2. Isegi kui RHS § 85 kohalduks, ei ole vaidlustatud hindamise kriteeriumid sellega vastuolus. RHS § 85 lg 8 sätestab näidisloetelu kvalitatiivsetest, keskkonnahoidlikkusest ja sotsiaalsetest kriteeriumidest, mis võivad olla näiteks:

- a. kvaliteet, sealhulgas tehniline väärtus, esteetilised, funktsionaalsed, keskkondlikud, sotsiaalsed ja innovaatilised omadused, ligipääsetavus ning turustamise tingimused;
- b. hankelepingu täitmises vahetult osalevate isikute spetsiifiline tõendatud töökorraldus, kvalifikatsioon või kogemus, millest otseselt sõltub hankelepingu täitmise kvaliteet;
- c. müügijärgne hooldus ja tehniline abi ning tarne- ja paigaldustingimused.

Vaidlustatud hindamiskriteeriumid on kõik ligipääsetavuse huvides sätestatud kriteeriumid.

Kriteerium 1 eesmärk on muuhulgas tagada, et pakutav teenus oleks kvaliteetne, kiire ja sujuv kõigi külastajate jaoks. Teenuse kvaliteedi, kiiruse ja sujuvuse tagab Hankija hinnangul see, kui pakkuja suudab tagada võimalikult suurel hulgal piletite kontrolli võimalikult ladusalt – ei ole mõeldav, et külastajad peaksid tundide kaupa järjekorras seisma.

Kriteerium 2 tagab selle, et edukaks tunnistatud pakkuja suudab pakkuda suures koguses paberpiletite müümise teenust koha peal. Kriteerium 2 on seotud ligipääsetavusega, kuna see tagab sündmusele pääsemise inimestele, kes on otsustanud koha peal paberpileti ostmise kasuks, kellel pole olnud tehniliselt võimalik eelmüügist piletit osta, kes on soovinud viimasel hetkel mõne oma lähedase sündmusele kaasa võtta, kui peaksid tekkima probleemid mobiiloperaatorite internetiga, mis takistavad e-pileti soetamist jne.

Kriteerium 3 tagab ligipääsetavuse läbi selle, et edukaks tunnistatud pakkumuse esitanud pakkuja suudab pakkuda paberpiletite müüki üle Eesti võimalikult paljudes ja suures külastatavusega kohtades. Kriteerium 3 on seotud ligipääsetavusega kuna see tagab sündmusele pääsemise inimestele üle Eesti, kes ei oma tehnilisi võimalusi e-piletite soetamiseks, soovivad soetada just paberpileti näiteks lähedasele kingituseks jne. Mõeldamatu ja ligipääsetavust pärssiv on olukord, kus paberpileteid saab soetada üksnes ühest või mõnest Eesti asulast – see ei tagaks sündmusele ligipääsetavust. Ligipääsetavuse tagab see, kui piletimüügipunkt ei jää potentsiaalsetest ostjatest ebamõistlikult kaugelt.

Vaidlustaja välja toodud linnade rahvaarvu näited tõestavad justnimelt sätestatud hindamise kriteeriumi proportsionaalsuse korrektsust. Kui sätestatud piletimüügipunktide asukohtade eest antakse kuni 33 punkti 100st, siis kõik Vaidlustaja välja toodud linnad on rahvaarvu poolest topp 33-s.

5.10.3. Vaidlustaja väidab, et vaid ühel pakkujal on võimalik sätestatud hindamiskriteeriumide eest omistada maksimaalsed punktid. Tegu on spekulatiivse ja eksitava väitega. Nimelt vaidlustusest läbi käinud eelmise nurjunud hanke raames laekus Hankijale pakkumusi maksumustega 0,025 – 0,6 eurot.²⁰ Vahendustasu eest on võimalik saada vaidlustatud hankes kuni 33 punkti. See tähendab seda, et rakendades dokumendi HD p-s 6. toodud valemit omistatakse nurjunud hanke näitel vahendustasu eest punkte 1,375 kuni 33.

See tähendab, et isegi kui ühele pakkumusele omistatakse 33 punkti pakutava vahendustasu eest, piisaks tal oma edu kaotamiseks sellest, kui kõige vähem 1,375 punkte vahendustasu eest saanud pakkujal on temast vähemalt kahes rohkemas asukohas füüsilisi piletimüügipunkte või Tartu, Tallinna või Pärnu puhul ainult vähemalt ühes rohkemas asukohas. Täpselt sama loogika kohaldub ka piletimüügikontrolli kriteeriumi kohta.

Vaidlustaja on jätnud tähelepanuta pakkujate võimaluse pakkumuse esitamisel esitada ühispakkumus või tugineda mõne teise (näiteks suurt kogemust omava välismaa) ettevõtte vahenditel selleks, et koos omanda koos suuremat kogemust ja koguda hindamisel rohkem punkte. Hankija ei ole keelanud ühispakkumuse esitamist ega ka teise ettevõtte näitajatel tuginemist.

5.10.4. Hankijale jääb arusaamatuks Vaidlustaja huvi seada etteruttavalt kahtluse alla pakkumuste tagasilükkamise alus - Hankija ei mõista kuidas see punkt kahjustab Vaidlustaja huve või rikub tema õigusi. Teadupärast ei hüvitata pakkujatele hankemenetluses osalemisega seonduvaid kulusi ning Hankijal on alati õigus alustatud hankemenetlus põhjendatud juhtudel kehtetuks tunnistada. Vaidlustaja kaabeõigus on tagatud ka juhul, kui vaidlustatud punkt sellises sõnastuses kehtima jääb vaidlustades Hankija sellesisuline otsus tuginedes nagu

²⁰ Hankija edastab nurjunud hanke pakkumused VaKo-le, kui VaKo seda soovib.

vaidlustuses toodud, riigihanke üldpõhimõtetel motiveerides seda läbi selle, et menetluse kehtetuks tunnistamise otsus peaks siiski olema põhjendatud.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

6. Hankija viib läbi alla lihthanke piirmäära jääva sotsiaalteenuse (CPV 79952100 - 3, kultuurisündmuste organiseerimisteenused) hanget (väikehange).

RHS § 9 lg 4 kohaselt hankekorras sätestatakse muu hulgas:

[---]

4) vajaduse korral sotsiaal- ja eriteenuste, sealhulgas maksumusega alla sotsiaal- ja eriteenuste riigihanke piirmäära, tellimise kord, välja arvatud kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas;

[---].

Hankija 06.12.2017 „Hankekorras“ (edaspidi Hankekord) on väikehangete läbiviimise alused sätestatud järgmiselt: „**III Väikehange**

16. Väikehange on riigihange, mille lepingu eeldatav maksumus on asjade ja teenuste puhul vähemalt 5000 eurot, kuid väiksem kui 30 000 eurot, ehitustööde puhul vähemalt 10 000 eurot, kuid väiksem kui 60 000 eurot, eriteenuste puhul vähemalt 10 000 eurot, kuid väiksem kui 60 000 eurot ning sotsiaalteenuste puhul vähemalt 10 000 eurot kuid väiksem kui 300 000 eurot.

17. Sihtasutuse väikehanke läbiviimise, dokumenteerimise ja lepingu täitmise järelevalve korraldab ostu ettevalmistav isik, kui konkreetse riigihanke puhul pole teisiti sätestatud.

18. Väikehanke läbiviimisel tagatakse RHS §-s 3 sätestatud üldpõhimõtetest kinnipidamine, sealhulgas peab rahalisi vahendeid kasutama säästlikult ja otstarbekalt, tagades konkurentsi korral erinevate pakkumuste võrdlemise teel parima võimaliku hinna ja kvaliteedi suhte.

19. Väikehanke dokumentatsioon peab sisaldama vähemalt:

19.1. pakkumust või pakkumusi;

19.2. ostu ettevalmistava isiku poolt kinnitatud protokoll. Protokollis antakse ülevaade saadud pakkumustest ning põhjustest, miks tehakse ettepanek konkreetse pakkujaga lepingu sõlmimiseks või pakkumuste tagasilükkamiseks. Juhul kui pakkumus küsitakse ühelt isikult, tuleb protokollis selgitada vastavaid põhjuseid;

19.3. kirjalikku lepingut, kui ostu maksumus on vähemalt 20 000 eurot;

19.4. riigihankes pakkujatega toimunud kirjavahetust. “

Lähtuvalt Hankekorrast pidi Hankija riigihanke alusdokumentides tingimusi sätestades lähtuma RHS §-s 3 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtetest ja tagama konkurentsi korral erinevate pakkumuste võrdlemise teel parima võimaliku hinna ja kvaliteedi suhte. Mis tähendab seda, et lisaks hinnale peab edukas pakkumus olema valitud välja teenuse kvaliteeti näitavate kriteeriumite alusel.

Riigihanke peab olema korraldatud läbipaistvalt, kontrollitavalt ja proportsionaalselt (RHS § 3 p 1), kõik isikutele seatavad piirangud ja kriteeriumid peavad olema Riigihanke eesmärgi suhtes proportsionaalsed, asjakohased ja põhjendatud (RHS § 3 p 2).

Vaidlust pole selles, et RHS § 85 selles Riigihankes ei kohaldu, kuid pakkumuste hindamisel hinnatavad, pakkumuse majanduslikku soodsust (parima hinna ja kvaliteedi suhet), st osutatava teenuse kvaliteeti mõjutavad pakkuja kogemused saavad olla sellised, mis annavad

mingi objektiivse ja määratletava lisaväärtuse pakkumusele. Seega peavad pakkumuste hindamise kriteeriumid olema seotud sõlmitava hankelepingu esemega ja kui hinnatakse pakkuja eelnevat kogemust, siis peab sellest otseselt sõltuma sõlmitava hankelepingu alusel osutatava teenuse kvaliteet.

7. Vaidlustuse rahuldamiseks peavad olema täidetud kaks tingimust:

- 1) vaidlustatud tingimus peab rikkuma Vaidlustaja õigusi;
- 2) vaidlustatud tingimus peab olema vastuolus õigusaktides ettenähtud nõuetega.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et kõigi vaidlustatud tingimuste puhul ei saa eitada Vaidlustaja õiguste rikkumist. Puudub vaidlus selles, et Vaidlustajal pole võimalik saada kolmes pakkumuste hindamise kriteeriumis maksimaalseid punkte. Samuti rikub Vaidlustaja õigusi see, kui Hankija saab ilma igasuguse põhjendusega kõik pakkumused tagasi lükata ja tegelikult puudub alus seda Hankija otsust vaidlustada.

8. Sõlmitava hankelepingu esemeks on 2025 laulupeo kontsertidel istekohtade ja üldala piletite eelmüük ning müük Tallinna Lauluväljakul kohapeal, tantsupeo etendustel piletite eelmüük ning müük Kalevi Keskstaadionil kohapeal. Tagada tulevad piletimüügikohad, piletimüük ja piletikontroll.

Vaidlus on kolmes pakkumuse hindamise kriteeriumis:

- 1) sündmuse kohapealse piletikontrolli läbiviimise eelnev kogemus;
- 2) sündmuse koha peal sündmuse päeval paberpiletite müümise eelnev kogemus;
- 3) füüsilised piletimüügipunktid paberpiletite müümiseks 23-s asukohas.

Kahe esimese hindamise kriteeriumi puhul on tegemist pakkuja eelneva kogemuse hindamisega, Hankija eesmärgiks nende kriteeriumite kehtestamisel on olnud tagada teenuse kvaliteet ja ka ligipääsetavus osutatavale teenusele. Kolmanda hindamise kriteeriumi puhul on Hankija eesmärgiks olnud tagada ligipääsetavus piletite ostmisele ja ka teavitamine.

Reeglina pakkuja kogemus, mis näitab pakkuja võimet hankelepingut nõuetekohaselt täita, ei saa olla pakkumuste hindamise kriteeriumiks, vaid on olemuselt seotud pakkuja kvalifikatsiooniga, mitte pakkumusega. Kuna Hankija aga soovib kahe esimese hindamise kriteeriumi alusel hinnata just pakkuja varasemat kogemust, siis tuleb kontrollida, kas sellise kogemuse hindamine pakkumuste hindamise etapis on õiguspärane, kas see kogemus avaldab otsest mõju hankelepingu täitmisel pakkuja poolt osutatava teenuse kvaliteedile. Samuti tuleb anda hinnang sellele, kas piletimüügipunktide olemasolu hindamine Hankija määratud asukohtades on seotud sõlmitava hankelepingu esemega ja kas see ligipääsetavuse ja teavitamise tagamise eesmärgil kehtestatud kriteerium näitab osutatava teenuse kvaliteeti, kas selle kriteeriumi osakaal on põhjendatud.

8.1. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et ainuüksi asjaolu, et vaidlustatud pakkumuse hindamise kriteeriumide alusel võib saada maksimaalsed punktid üks ettevõtja, ei tähenda, et tegemist oleks õigusvastaste kriteeriumidega.

Hindamise kriteeriumid kehtivad võrdselt ja samadel alustel kõikide pakkujate pakkumustele ja RHS-i põhimõtetega on kooskõlas, kui esitatud pakkumuste konkurentsist saavad pakkumused hindamisel kriteeriumide alusel erinevaid hindepunkte. Pakkumuste hindamise eesmärk on valida esitatud pakkumuste hulgast välja parim pakkumus ning kõikide pakkujate

pakkumused ei peagi saama võrdselt hindepunkte. Asjaolu, et Vaidlustaja pakkumus võib saada vähem punkte kui mõne teise pakkuja pakkumus, st olla esitatud pakkumuste konkurentsivõime hindamise kriteeriumide alusel väiksemate hindepunktidega hinnatav, ei tähenda, et Vaidlustajat koheldaks ebavõrdselt. Hindamise kriteeriumide kooskõla RHS §-is 3 sätestatud üldpõhimõtetega ei sõltu sellest, kas Vaidlustajal on võimalik esitada sellist pakkumust, millele omistataks kõige rohkem hindepunkte, samuti ei ole üldpõhimõtete eesmärk aidata Vaidlustajal takistada rohkemate hindepunktide omistamist mõnele teisele pakkumusele.

8.2. HD lisas 2 „Tehniline ja kutsealane suutlikkus“ on Hankija selgelt viidanud, et kõik vaidlusalused pakkumuse hindamise kriteeriumid on käsitletavad pakkuja kvalifitseerimise tingimustena:

„RHS § 98 lg 1 Hankija võib kontrollida pakkuja või taotleja sobivust tegeleda hankelepingu täitmiseks vajaliku kutsetööga ja kehtestada kvalifitseerimise tingimused tema majanduslikule ja finantsseisundile ning tehnilisele ja kutsealasele pädevusele. Kvalifitseerimise tingimused peavad vastama hankelepingu esemeks olevate asjade, teenuste või ehitustööde olemusele, kogusele ja otstarbele ning olema nendega proportsionaalsed. Hankija on hankeeset kirjeldanud HD Lisa 3 Seletuskiri.

Hankija nõudmisel esitab pakkuja HD Lisa 1 Vorm 1 punktis 13 ja 14 (ja ka punktis 15) nimetatud eelneva kogemuse kohta kolmandate osapoolte kinnitused, millega sündmus(t)e korraldaja kinnitab, et esitatud andmed on õiged (RHS § 101).“

Seega on Hankija lähtunud RHS § 98 lg-st 1 ja pidanud vaidlusaluseid hindamise kriteeriume RHS § 101 alusel kehtestatud pakkuja tehnilise ja kutsealase pädevus kvalifitseerimise tingimusteks. Vaidlusalused pakkumuse hindamise kriteeriumid on põhimõtteliselt vastuolus RHS § 3 p-des 1 ja 2 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega juba seetõttu, et kvalifitseerimiseks nõutavat kogemust ei saa pakkumuses hinnata. Tegemist on pakkujaga, mitte pakkumusega seotud tingimustega. Kuid vaidlustuskomisjon ei lähtu seisukoha kujundamisel Hankija viidetest RHS § 98 lg-le 1 ja §-le 101, vaid võtab alljärgnevalt seisukoha selles, kas pakkuja kogemuse ja piletimüügipunktide olemasolu hindamisel on võimalik välja selgitada majanduslikult soodsaim pakkumus.

8.3. HD p 6.3.1. on sõnastatud järgmiselt:

„6.3. Pakkumuste hindamiskriteeriumiks on pakkumuse maksumus „vahendustasu“ ja eelnev kogemus, mis selgitatakse välja väärtuspunktide omistamise meetodil. Väärtuspunkte omistatakse täpsusega kaks kohta peale koma. Pakkumustele omistatakse väärtuspunkte 100-väärtuspunktisüsteemis järgmiselt:

6.3.1. sündmusel kohapealsel piletikontrolli läbiviimise eelnev kogemuse puhul (maksimum 33 väärtuspunkti):

Kirjeldus	
33 punkti	kui pakkumuses nimetatud konkreetset sündmust külastas ühe päeva jooksul vähemalt 50 000 külastajat ja kus kasutati kõikide külastajate sündmuse alale sisenemisel pileтите/kutsete skaneerimist
25 punkti	kui pakkumuses nimetatud konkreetset sündmust külastas ühe päeva jooksul vähemalt 35 000 külastajat ja kus kasutati kõikide külastajate sündmuse alale sisenemisel pileтите/kutsete skaneerimist;
15 punkti	kui pakkumuses nimetatud konkreetset sündmust külastas ühe päeva

	<i>jooksul vähemalt 20 000 külastajat ja kus kasutati kõikide külastajate sündmuse alale sisenemisel pileтите/kutsete skaneerimist</i>
<i>5 punkti</i>	<i>kui pakkumuses nimetatud konkreetset sündmust külastas ühe päeva jooksul vähemalt 5000 külastajat ja kus kasutati kõikide külastajate sündmuse alale sisenemisel pileтите/kutsete skaneerimist</i>
<i>0 punkti</i>	<i>kui pakkumuses nimetatud konkreetset sündmust külastas ühe päeva jooksul alla 5000 külastaja ja kus kasutati kõikide külastajate sündmuse alale sisenemisel pileтите/kutsete skaneerimist</i>

HD lisa 2 „Tehniline ja kutsealane suutlikkus“ on Hankija ette näinud, et:

„1.1. Pakkujal peab olema viimase 3 aasta jooksul alates väikehanke osalemise kutse saamisest eelnev kogemus vähemalt ühel sündmusel, kohapeal, piletikontrolli läbiviimisel. Hankija hindab eelnevat kogemust väärtuspunktidenä HD alusdokument punkti 6.3.1. alusel

1.1.1. Hankija loeb eelnevaks kogemuseks sündmusel piletikontrolli läbiviimist sündmuse toimumise päeval ühes kindlas asukohas. Piletikontrolli läbiviimine sündmusel kohapeal tähendab pakkuja poolt piletikontrolli võimekuse tagamist pileтите skaneerimise toimingutega, selleks ettenähtud piletikontrolli tarkvara ning seadmetega.

Hankija loeb sündmuse üheks kindlaks asukohaks ühte kindlat sündmust kindlal päeval (nt Tallinna lauluväljakul laulupeo kontsert kuupäeval xx.xx.xxxx);“

Vaidlustuskomisjon nõustub Vaidlustajaga, et Hankija eesmärk tagada kvaliteetne, kiire ja sujuv piletikontroll (ligipääsetavus) ei ole saavutatav eelneva kohapealse piletikontrolli läbiviimise kogemuse kaudu. Ja seda sõltumata külastajate arvust. Hankija pole ka välja toonud seda, milline otsene mõju hankelepingu täitmise kvaliteedile sellel eelneval kogemusel on. Pakkuja eelnev kogemus näitab pakkuja suutlikust täita hankelepingut, kuid ei näita selle täitmise kvaliteeti.

Pakkuja eelnev kogemus iseloomustab pakkujat, kuid hankelepingu täitmise seisukohalt ei anna eelnev kogemus suuremat lisaväärtust või kvaliteeti. Külastajate arvud ei tõenda vaidlustuskomisjoni arvates kuidagi asjaolu, et pakkujal sellise kogemuse olemasolu tagaks hankelepingu täitmisel mingi erilise kvaliteedi või lisaväärtuse.

Vaidlustuskomisjoni arvates ei ole käesoleval juhul tõendatud ja kontrollitav pakutava teenuse kvaliteedi otsene sõltuvus pakkuja kohapealsest piletikontrolli läbiviimise eelnevast kogemusest.

Vaidlustaja on esitanud Thors Production ja Unibet Arena seisukohad, millest samuti tuleneb, et piletikontrolli läbi viimise kvaliteet sõltub eelkõige vastavast süsteemist, protsessidest, tarkvarast, tehnikast, turvameestest, ettenähtavatest riskidest, mida aga hindamise kriteeriumis arvesse ei võeta. Aga eelnev kogemus ei ütle midagi süsteemi, protsesside, tarkvara, jne kohta.

Seega pole leidnud tõendamist, et ükskõik kui suure osalejate arvuga eelneva ürituse piletikontrolli kogemusest sõltub järgmiste ürituste piletikontrolli kvaliteet, mistõttu on tegemist RHS § 3 p-idega 1 ja 2 vastuolus oleva hindamise kriteeriumiga.

8.4. HD p 6.3.2. on sõnastatud järgmiselt:

„6.3. Pakkumuste hindamiskriteeriumiks on pakkumuse maksumus „vahendustasu“ ja eelnev

kogemus, mis selgitatakse välja väärtuspunktide omistamise meetodil. Väärtuspunkte omistatakse täpsusega kaks kohta peale koma. Pakkumustele omistatakse väärtuspunkte 100-väärtuspunktisüsteemis järgmiselt:

[---]

6.3.2. sündmusel koha peal sündmuse päeval paberpiletite müümise eelnev kogemus puhul (maksimum 3 väärtuspunkti):

Kirjeldus	
3 punkti	kui pakkumuses nimetatud konkreetset sündmusel müüdi ühe päeva jooksul pakkuja piletimüügiseadmetest koha peal kassadest külastajatele vähemalt 3000 paberpiletit
2 punkti	kui pakkumuses nimetatud konkreetset sündmusel müüdi ühe päeva jooksul pakkuja piletimüügiseadmetest koha peal kassadest külastajatele vähemalt 2000 paberpiletit
1 punkt	kui pakkumuses nimetatud konkreetset sündmusel müüdi ühe päeva jooksul pakkuja piletimüügiseadmetest koha peal kassadest külastajatele vähemalt 1000 paberpiletit;
0 punkti	kui pakkumuses nimetatud konkreetset sündmusel müüdi ühe päeva jooksul pakkuja piletimüügiseadmetest koha peal kassadest alla 1000 paberpileti

HD lisas 2 „Tehniline ja kutsealane suutlikkus“ on Hankija ette näinud, et:

„1.2. Pakkujal peab olema viimase 3 aasta jooksul alates väikehanke osalemise kutse saamisest eelnev kogemus vähemalt ühel sündmusel, kohapeal, paberpiletite müümisel koos kohapealse klienditoega. Hankija hindab eelnevat kogemust väärtuspunktidenä HD alusdokument punkti 6.3.2 alusel

1.2.1. Hankija loeb eelnevaks kogemuseks sündmusel piletite müümist, sündmuse toimumise asukohas, kassadest sündmuse toimumise päeval. Piletite, sündmuse toimumise asukohas, kohapeal müümise kogemuse all mõeldakse sündmusel pakkuja poolt paberpiletite müügiseadmete olemasolu, piisaval arvul piletimüüjaid ning klienditoe tagamist, paberpiletite olemasolu.

Hankija loeb sündmuse üheks kindlaks asukohaks ühte kindlat sündmust kindlal päeval (nt Tallinna lauluväljakul laulupeo kontsert kuupäeval xx.xx.xxx);“

Kuna pole võimalik üheselt väita, et enamus pileteid ostetakse internetist, siis tuleb eeldada, et see pakkumuste hindamise kriteerium on seotud sõlmitava hankelepingu esemega. See, et 2019 üldlaulupeol osteti kõik piletid eelmüügist ja vāravas asunud kassadest ühtegi piletit ei müüdnud, ei tähenda, et 2025 korduks sama.

Koha peal peab olema tagatud piletite müük, vaidlusaluseks küsimuseks on aga see, kas pakkuja eelnev kogemus ühe päeva jooksul kassast paberpileteid müüa näitab hankelepingu täitmise kvaliteeti. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et ükskõik kui paljude paberpiletite ühel päeval müük näitab küll seda, et pakkuja saab selle tegevusega eeldatavasi sõlmitava hankelepingu täitmise ajal hakkama, kuid ei näita, et pakkuja osutab seda teenust kvaliteetselt. Hankija pole seda ka selgitanud. Hankija on viidanud üksnes ligipääsetavuse tagamisele, kuid puudub mistahes põhjus arvata, et pakkuja eelnevast vastavast kogemust ligipääsetavust sõltub. See sõltub eelkõige piletimüügisüsteemist, töötajatest, oskusest hinnata riske.

Seega on ka see hindamise kriteerium vastuolus RHS § 3 p-idega 1 ja 2.

8.5. HD p 6.3.3. on sõnastatud järgmiselt:

„6.3. Pakkumuste hindamiskriteeriumiks on pakkumuse maksumus „vahendustasu“ ja eelnev kogemus, mis selgitatakse välja väärtuspunktide omistamise meetodil. Väärtuspunkte omistatakse täpsusega kaks kohta peale koma. Pakkumustele omistatakse väärtuspunkte 100-väärtuspunktsüsteemis järgmiselt:

[---]

6.3.3. füüsilised piletimüügipunktid paberpiletite müümiseks 23 asukohas (maksimum 31 väärtuspunkti):

Jrk.nr	Punktide summa	Asukoht
1	2 punkti	Tallinna linn- asukoht 1
2	2 punkti	Tallinna linn- asukoht 2
3	2 punkti	Tallinna linn- asukoht 3
4	2 punkti	Tallinna linn- asukoht 4
5	2 punkti	Tartu linn- asukoht 1
6	2 punkti	Tartu linn- asukoht 2
7	2 punkti	Pärnu linn- asukoht 1
8	2 punkti	Pärnu linn- asukoht 2
9	1 punkt	Rakvere linn
10	1 punkt	Jõhvi linn
11	1 punkt	Narva linn
12	1 punkt	Haapsalu linn
13	1 punkt	Rapla linn
14	1 punkt	Paide linn või Türi linn
15	1 punkt	Jõgeva linn
16	1 punkt	Põltsamaa linn
17	1 punkt	Põlva linn
18	1 punkt	Võru linn
19	1 punkt	Valga linn
20	1 punkt	Tõrva linn
21	1 punkt	Viljandi linn
22	1 punkt	Kuresaare linn
23	1 punkt	Hiumaa

HD lisas 2 „Tehniline ja kutsealane suutlikkus“ on Hankija ette näinud, et:

„1.3. Hankija hindab väärtuspunktidenä HD alusdokument punktis 4.1. sätestatud tähtajast alates kehtiva piletimüügiteenusega füüsiliste piletimüügipunktide olemasolu kogust HD alusdokument punktis 6.3.3 alusel koos piletimüügiteenusega paberpiletite müümiseks, mis peavad asuma punktis 1.3.3. etteantud asukohtades. Punktis 1.3.3. nimetatud asukohtadest väljaspoole jäävaid piletimüügipunkte hankija hindamisel ei arvesta. Piletimüügipunktid koos teenusega võivad olla nii pakkuja omandis kui ka pakkuja võib kasutada kolmanda osapoole teenust pakkuja paberpiletite müümisel.

1.3.3. piletimüügipunktid peavad olema suuremates kaubanduskeskustes, suuremates toidukauplustes ja/ või muudes suure külastatavusega keskustes või nende vahetus läheduses kesklinna piirkonnas. Nimetatud piletimüügipunktid peavad olema avatud tööpäeviti minimaalselt kell 10:00-19:00;

1.3.4. Pakkuja kinnitab, et pakkumuses loetletud piletimüügipunktid pakuvad piletimüügiteenust HD alusdokument punktis 4.1. märgitud tähtajast alates ning teenindavad piletiostjaid kuni 06.07.2025 (kaasa arvatud)“

Vaidlustuskomisjon saab aru, et punktide saamiseks pakkumuste hindamisel peavad HD p-is 6.3.3. toodud asukohtades piletimüügipunktid olema olema pakkumuse esitamisel.

Hankija on välja toonud, et lisaks pileti ostmise võimaluse tagamisele (ligipääsetavus) on piletimüügipunktid olulised ka seetõttu, et seal peab toimuma teavitamine.

HD p 2.19. kohaselt *pakkuja peab sündmuseid/pileteid reklaamima vähemalt iseenda piletimüügikeskkonnas ja enda tavapärastel reklaamipindadel - pakkuja lisab kirjelduse tavapärastest reklaampindadest pakkumuse juurde. Hankija ei tasu reklaami eest pakkujale lisatasu..*

Vaidlustuskomisjon ei nõustu Hankijaga, et HD p 2.19. paneb pakkujale kohustuse sündmust/pileteid reklaamida just piletimüügipunktides. HD p 2.19. räägib pakkuja piletimüügikeskkonnast (st internetist) ja reklaamipindadest. Puudub nõue, et reklaamimine peab toimuma ka pakkuja piletimüügipunktides (HD p 6.3.3.).

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et füüsiliste piletimüügipunktide olemasolu Hankija määratud asukohtades tagab ligipääsetavuse paberpiletite ostmisele ja ühtlasi näitab piletimüügipunktide arv ka osutatava teenuse kvaliteeti. Kui piletimüügipunktid peavad olema olema pakkumuse esitamisel, siis maksimaalsete punktide saamiseks selle kriteeriumi alusel on ettevõtjal võimalik need piletimüügipunktid luua.

Selle hindamise kriteeriumi alusel on võimalik saada 31 punkti. Vaidlustaja on pidanud õigusvastaseks seda, et kolmandik punkte antakse füüsiliste piletimüügipunktide olemasolu eest, kuigi müüakse vähe paberpileteid. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et kuigi on tegemist kriteeriumiga, mis on seotud sõlmitava hankepinguga esemega ja osutava teenuse kvaliteediga, siis lähtudes sellest, et paberpiletite müük võib olla suhteliselt väike, ei ole kriteeriumi selline osatähtsus põhjendatud. Hankija ei toonud vaidlustusmenetluses välja ühtegi asjaolu, mis õigustaks selle kriteeriumi alusel just maksimaalselt 31 punkti andmist.

Seega on ka see hindamise kriteerium osatähtsuse osas vastuolus RHS § 3 p-iga 2.

9. HD p 5.2. on sõnastatud järgmiselt:

„5.2. Hankija jätab õiguse lükata tagasi kõik pakkumused juhul, kui:

5.2.1. Hankijal kaob riigihanke eseme järele vajadus,

5.2.2. Kuivõrd tegu on alla lihthanke piirmäära jääva kontsessioonlepingu sõlmimise menetlusega lähtub hankija menetluse läbiviimisel põhimõtetest, mis tagavad menetluse läbiviimise võimalikult väikese aja-, raha- ja tööjõukuluga, jätab hankija omale õiguse omal initsiatiivil igal ajahetkel menetluse kehtetuks tunnistada seda põhjendamata“

HD p 5.2.2. näeb ette kõik esitatud pakkumused tagasi lükata/menetlus kehtetuks tunnistada mistahes põhjendusi vastavas otsuses esitamata.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et HD p 5.2.2. tähendab seda, et Hankija lihtsalt võib

ükskõik millises Riigihanke etapis teatada pakkujatele, et kõik pakkumused on tagasi lükatud ja menetlus on seega kehtetu. Hankija ei pea seda otsust üldse põhjendama. Vaidlustusmenetluses on Hankija viidanud oma õigusele selliselt toimida, aga pole selgitanud miks ja millistel juhtudel on HD p 5.2.2. talle tegelikult vajalik.

Hankija eesmärk Riigihanke läbi viimisel on sõlmida hankaleping ja saada vastavat teenust. Vaidlustuskomisjonile jäävad arusaamatuks Hankija viited aja- ja ressursikulule, sest teenust on Hankijal vaja ja seega tuleb läbi viia uus riigihange.

Vaidlustuskomisjon ei nõustu Hankijaga, et HD p-i 5.2.2. alusel tehtud otsuse vaidlustamisel saab esitada õiguslikke argumente HD p-i 5.2.2. kohta. HD p 5.2.2. on riigihanke alusdokumentides ja üheselt arusaadav, sellest peavad juhinduma nii Hankija, pakkujad, kuid ka näiteks vaidlustuskomisjon. Kui Hankija ei pea seda otsust põhjendama, ei pea ta seda tegema ka otsuse vaidlustamisel.

Oluline pole see, et pakkujad ei saa pakkumuse esitamisega seotud kulusid nõuda. Kuid pakkujale peab olema ka selles Riigihankes tagatud vaidlustamise õigus. HD p-is 5.2.2. on Hankija pakkujalt sisuliselt selle otsuse vaidlustamise õiguse ära võtnud.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et HD p 5.2.2. on vastuolus eelkõige RHS § 3 p-iga 1 (Hankija peab tegutsema riigihanke korraldamisel läbipaistvalt, kontrollivalt ja proportsionaalselt).

10. Vaidlustusmenetluse kulud

Kuna vaidlustusmenetlus lõpeb RHS § 197 lg 1 p-i 5 alusel vaidlustuse osalise rahuldamisega, kuulub vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg 2.

Vaidlustatud on 4 tingimust, vaidlustuskomisjon rahuldab vaidlustuse 3 tingimuse osas täielikult ja ühe tingimuse osas osaliselt (1/2).

10.1. RHS § 198 lg 2 alusel kuulub Hankijalt Vaidlustaja kasuks välja mõistmisele vaidlustuse esitamiseks tasutud riigilõiv 560 eurot.

10.2. Vaidlustaja on esitanud tähtaegselt taotluse lepinguliste esindajate kulude väljamõistmiseks summas 4780 eurot (käibemaksuta), 23,90 tunni õigusabi osutamise eest, tunnitasuga 200 eurot (käibemaksuta).

Vaidlustuskomisjon leiab, et Vaidlustaja lepinguliste esindajate kulud on mõnevõrra ülepaisutatud. Vaidlustusasi ei ole harilikust keerukam ning on keskmisest vähem mahukam,

Vaidlustuskomisjoni hinnangul on vajalikud ja põhjendatud Vaidlustaja lepinguliste esindajate kulud kokku 3000 eurot (käibemaksuta), 15 tunni eest, seega Hankijalt kuulub Vaidlustaja kasuks välja mõistmisele 2625 eurot (käibemaksuta).

10.3. Hankija on esitanud tähtaegselt (koos teise seisukohaga) taotluse lepingulise esindaja kulude väljamõistmiseks summas 2034 eurot (käibemaksuta), 11 tunni ja 18 minuti õigusabi osutamise eest, tunnitasuga 180 eurot (käibemaksuta).

Vaidlustuskomisjon leiab, et Hankija lepingulise esindaja täiendavate seisukohtade

esitamisega seotud kulud on mõnevõrra ülepaisutatud.

Vaidlustuskomisjoni hinnangul on vajalikud ja põhjendatud Hankija lepingulise esindaja täiendavate seisukohtade koostamise kulud 1440 eurot (käibemaksuta), 8 tunni eest, seega kuulub Vaidlustajalt Hankija kasuks välja mõistmisele 180 eurot (käibemaksuta).

(allkirjastatud digitaalselt)

Ulvi Reimets